LIETUVIU S-GOS BRAZILIJOJ ORGANAS
LEIDZIA LIET. S-GA BRAZ.
Redakcijos ir Administracijos adresas:
„LIETUVIS"
Rua Bandeirantes, 474,
Caixa Postal, 1764.
Tel. 4-3925
São Paulo — Brasil.

LIETUVIS

JORNAL LITHUANO

Prenumeratos kaina:
Brazilijoj metams 12 milreisu, pusm 6 milreisai.
Užsienin metams 20 milr. pusm. 10 milreisai.
Atskiras numeris 300 reisu
Redakcija atidaryta nuo 12 iki 4 v. v.
Redaktorius St. Vancevičius.
Atsakomasis redaktorius
Dr. Egaz Muniz.

10-ti MET. | SÃO PAULO, 1938 m. Gegužės - Maio mėn. 21 d. | NR. 21 (489)

Nauja Rakštis Lietuvos Lenkijos Santykiuose.

BRAZILIJOJ IVEDAMA MIRTIES BAUSMĖ. NAUJOS NATURAL. TAISYKLĖS.

Lenkijos ministeris protestuoja.

Lietuvos Respublikos Konstitucijoj pasakyta, kad Vilnius yra Lietuvos sostinė. Lenkai jau nekartą dėl to kėlė trukšmą, tad, Lietuvai priėmus Lenkijos ultimatumą ir pradėjus diplomatinių santykių nustatymo, susisiekimo ir prekybinių santykių užmezgimo derybas, lietuvių nedraugai ėmė skleisti gandus, kad Lietuva Vilniaus išsižadėjus. ir Lietuvoje tūli karštuoliai apkaltino vyriausybę per dideliu nuolaidumu, o tai dar pagerino dirvą gandams tarpti. Mūsų išeivių kai kurie laikraščiai persispausdinėjo visokias ramanytas žinias patiekdami jas savo skaitytojams lyg «gryną pinigą». Jie norėdami pažeminti tautinės Lietuvos Vyriausybės autoritetą, tik begėdiškai klaidino savo tautiečius.

Dabar Lenkijos įgaliotas ministeris Kaune p. Charwat, kaip telegramos praneša, pareiškė Lietuvos vyriausybei protestą, kad Vilnius ne išbrauktas iš Lietuvos Konstitucijos. Ką dabar pasakys Lietuvos vyriausybė, dar nežinoma, bet užsienio spauda spėja, kad Vilniaus klausimas vėl galįs suardyti Lietuvos — Lenkijos santykius. Mes žinome tik tiek, kad Lietuva stengiasi, kad ginčas dėl Vilniaus būtų išspręstas lietuvių naudai.

Diplomatinių santykių užmezgimas ir «ultimatumo» priėmimas, kuris įvyko grasinant lenkų durtuvais, aišku, seno Lietuvos sostinės klausimo neišsprendė.

Tris dienas neišėjo lenkiški laikraščiai.

Lietuvoje gyvenantieji kitataučiai savo laikraščiuose Lietuvos vietovardžius — miestų, miestelių, kaimų vardus, be to upių, ežerų, atskirų sričių pavadinimus vis rašydavo lenkiškai, vokiškai, rusiškai, bet tyčia vengia juos rašyti lietuviškai. Dabar Lietuvos vyriausybė išleido įstatymą, kad visomis kalbomis Lietuvoje leidžiamuose laikraščiuose, knygose ir žemėlapiuose vietovardžiai turi būti rašomi taip, kaip jie teisingai ištariami lietuviškai. Kaunas ne galima rašyti «Kowno», iš Ukmergės daryti «Wiełkomiezs». Lenkai tuo labai įsižeidė ir protestuodami per tris dienas neišleido savo laikraščių.

Už šį įstatymą Lietuvos vyriausybę mes tik sveikiname. Senai jau reikėjo užginti gražių lietuviškų vardų žalojimą.

Baus mirties bausme.

Gegužės 18 d. prez. p. Getulio Vargas pasirašė naują įstatymą, pagal kurį nusikaltėliai už valstybės išdavimą, mėginimą atplėšti dalį Respublikos svetimos valstybės naudai, už pasikėsinimą ginklu pakeisti Brazilijos santvarką, nužudyti prezidentą ar kitą vyriausybės narį ir kitus panašius sunkius nusikaltimus galės būti baudžiami mirties bausme. Pasmerktieji bus šaudomi.

Anksčiau padarytų nusikaltimų šis įstatymas neliečia.

Suvaržomas pilietybės įgijimas.

Teisingumo ir Vidaus reikalų min. p. Francisco Campos, Respublikos prezidento vardu, paskelbė š. m. balandžio 25 d. išleistą imigracijos ir naturalizacijos įstatymą papildančias taisykles, pagal kurias, norint įgyti Brazilijos pilietybę, prie paduodamo arba seniau paduoto prašymo reikia pristatyti tikslų įrodimą į Braziliją atvykimo datos, kurį gali išduoti Darbo, Pramonės ir Prekybos Ministerijos, jūrų policija, Imigracijos Inspektoriatas arba atatinkamos Estadų, į kuriuos atvyko ir apsigyveno, įstaigos. Turės pristatyti užsiėmimo ar amato įrodymą patiekiant darbo knygelę, diplomus, darbo sąjungų ar sindikatų pažymėjimus, patiekiant bankų pažymėjimus apie turimus indėlius ar kitų pragyvenimo šaltinių įrodymus, o taip pat ištikimybės ir gero elgesio pažymėjimą iš Delegacijos de Ordem Politica e Social arba iš policijos nuovadų atskiruose Estaduose.

Be to, įsipilietinti arba naturalizuotis galės tik tie, kurie Brazilijoj išgyveno nemažiau 10 metų. Tik išimtinais, gerais atvejais šis išgyvenimo laikotarpis galės būti sutrumpintas. Norintis įgyti pilietybę dar turės įrodyti, kad pakankamai gerai moka valstybinę kalbą.

Įpilietinimo dokumentai bus įteikiami iškilmingai Respublikos švenčių ar kitomis parinktomis dienomis.

Isipilietinimo priesaikos tekstas.

Po to, kai įsipilietinantis perskaito dalį jam paduoto Brazilijos Konstitucijos teksto ir, jį paaiškindamas, įrodo portugalų kalbos mokėjimą, jis kalba priesaiką:

„Prisiekiu gerai ir ištikimai pildyti mano, kaip Brazilijos piliečio, pareigas ir, visais atvejais, atsižadu savo senos pilietybės".

GARBINGI LIETUVIAI VILNIEČIAI.

Vilniaus lietuvių skautų vadas Žižmaras, kuris dvikovoje nugalėjo lenkų karininką už lietuvių tautos įžeidimą, ir São Paulo miškų tarnybos viršininkas — inž. agr. Dr. J. Zabrockis. Nuotrauka iš tų laikų, kada abu mokėsi dar Vilniaus lietuvių gimn.

Nauji suėmimai Rio de Janeiro.

Rio de Janeiro mieste ir apylinkėse per visą praeitą savaitę buvo tęsiamas integralistų sukilimo dalyvių ir bendrų persekiojimas. Kalėjimai ir policijos daboklės, kaip rašo vietos laikraščiai, perpildyti suimtųjų. Apie 600 jų perkelta į salą «Colonia Dois Rios». Suiminėjami vis nauji sukilimo bendrai.

Ar jau žlugs ispanų respubliką?

Nacionalistai, perkirtę respublikonų Ispaniją, iš karto smarkiai atakavo Katalūniją, bet dabar gen. Franco, tikėdamas kad, tik paėmus Valenciją, galės greičiau baigtis Ispanijos vidaus karas, su 80.000 armija veržiasi Sagunto ir Valencijos link.

Madrido fronte Franco generolai per stiprius apkasuose pastatytus garsiakalbius agituoja respublikonus pasiduoti. Nacionalistų laivyną sustiprino dar vienas naujas karo laivas. Jei negaus stiprios pagelbos iš šalies, atrodo, kad nebetoli respublikonų žlugimo dienos.

Prancūzų-Italų derybų krizis.

Prancūzija su Italija nesusitaria Ispanijos klausimu. Italai vis veža Frankui savo juodmarškinius, o pagal svetimšalių savanorių atšaukimo sutartį, atšaukia... tik sužeistus ir tūkstančius užmuštųjų. Prancūzai uždarę sieną su Katalūniją taip pat nemato, kaip kasdien važiuoja per ją į respublikonų pusę ginklai ir tūkstančiai vyrų. Jie kaltina vieni antrus už nesikišimo politikos laužymą. Yra priešingumų ir Vidūržemio jūros ir kolonijų politikos klausimuose. Anglija vaidina tarpininką ir stengiasi Italiją su Prancūzija sutaikyti.

— Visoj Brazilijoj ieškoma vyriausiojo sukilimo inspiratoriaus integralistų vado Plinio Salgado, bet lig šiol jo suimti dar nepavyko.

— Atstačius tvarką po integralistų gegužės 11 d. sukilimo tuoj buvo areštuota keleta Rio de Janeiro Banco Germanico tarnautojų, o gegužės 17 d. Petropily policija suėmė vėl tris vokiečius: fotografą Paulo Gloss, vienos fazendos administratorių Walter Hass ir Rudolph Hass. Visi trys yra naturalizuoti Brazilijos piliečiai.

— Respublikos prezidentas p. Getulio Vargas kasdien gauna aibes vis naujų sveikinimų iš visos Brazilijos ir užsienių.

— Lenkai koncentruoja savo kariuomenę Čekoslovakijos pasienyje. Ar čia pasiruošimas prieš galimus vokiečių puolimus, ar taip pat atsiplėšti dalį Čekoslovakijos, dar neaišku.

Ten, kur Nemunas banguoja...

Baltgudžiai ir vyskupas Bučys.

Vatikanas, kaip teko patirti iš tikrų šaltinių, paskyrė 10 stipendijų Lietuvos baltgudžių jaunuoliams, kurie sutiktų prisidėti prie vysk. Bučio kuriamos Rytų apeigų bažnyčios ir bus Romoje rengiami dvasinėje seminarijoje Rytų apeigų katalikiškais dvasiškiais. Vatikano sumanymu, baltgudžiams Rytų apeigų bažnyčia turėtų virsti jų tautine bažnyčia.

Gydėsi 660 darbininkų.

Draudimo nuo nelaimingų atsitikimų kasoje per pirmąjį šių metų ketvirtį gydėsi 612 susižeidusių darbininkų vyrų ir 48 moterys. Tuo būdu iš viso gydėsi 660 susižeidusiųjų. Daugiausia buvo pirštų sužeidimų, būtent, 612 sužalojimų, t. y. 33% visų sužalojimų. Iš viso rankų sužalojimų buvo 308 atsitikimai. Bendrų kūno sutrenkimų buvo 29. Jų daugiausia pasitaiko prie statybų ir viešųjų darbų.

Bus steigiama amatų mokykla, kuri paruoš meisterių.

Švietimo Ministerijoje, specialaus Mokslo departamente, projektuojama įsteigti didelę amatų mokyklą, kuri paruoštų specialistų ir meisterių įvairioms pramonės šakoms.

Mokykloje numatoma įruošti alaus, odų, tekstilės ir kt. skyrius. Asmens baigę šią mokyklą jau drąsiai galės pavaduoti svetimšalius meisterius.

Plečkaitininkai rūpinasi pasigailėjimo.

Vilniaus laikraščiai praneša, kad Lietuvos emigrantai plečkaitininkai, kaip Plečkaitis, Ancevičius ir kiti ruošia prašymą, kuriuo jie kolektyviai kreipsis į Lietuvos atstovybę, prašydami, kad atstovybė tarpininkautų ir nuo savęs prašytų tuos emigrantus palikti nenubaustus ir leisti jiems grįžti Lietuvon. Motyvuose jie nurodo, kad nuo jų nusikaltimo jau praėję 10 metų.

Lenkų teismai teisia uždarytojų lietuvių organizacijų pirmininkus.

Kovo 8 d. Vilniaus apygardos teismas nagrinėjo visos eilės uždarytų ir teveikiančių lietuvių organizacijų pirmininkų ir atstovų bylą, kurioje jie buvo kaltinami, kad 1937 m. vasario mėn. pasirašė Lenkijos prezidentui memorialą, kuriame nušviete sunkią Vilniaus krašto lietuvių būklę. Lenkijos administracijos įstaigos rado, kad tame memoriale buvo administracinę ir švietimo valdžią «užgaunančių» išsireiškimų. Užtai Vilniaus storasta visus pasirašiusius nubaudė 50 iki 100 zlotų. Šiemet kovo 8 d. apygardos teismas juos išteisino, tačiau šiomis dienomis tie patys asmenys gavo apygardos teismo pranešimą, kad jų byla dar nebaigta nes prokuroras apeliavo ir ta byla bus svarstoma aukščiausiame teisme Varšuvoje.

Tautinės Olimpijados aktyvieji dalyviai Kaune turi būti liepos 15 d.

Kaunas. Elta. Lietuvos Tautinė Olimpijada prasidės liepos 17 Dariaus ir Girėno žuvimo dieną. Tačiau Tautinės Olimpijados Komitetas pageidauja, kad olimpijados aktyvieji dalyviai Kaune jau būtų liepos 15 d. Komandų ir sportininkų, dalyvaujančių Tautinėje Olimpijadoje, sąrašai su nurodymais, kurioje sporto šakoje ir kuriose varžybose dalyvaus, o taip pat jų fotografijos reikia Kaunan atsiųsti prieš liepos 1 d. Vėliau gautas sportininkų žinias komitetas nebegalės įtraukti į olimpijados programą ir jos varžybas. Be to, sudarytas tam tikras butų biūras, kuris parūpins kelis tūkstančius kambarių atvykstantiems užsienių lietuviams.

Į Lietuvą atvykstantiems užsienių lietuviams teikia didelių lengvatų.

Lietuvos vyriausybė nutarė atleisti nuo vizų mokesčio šiemet į Lietuvą atvykstančius užsieniuose gyvenančius Lietuvos piliečius ir lietuvius, kitų valstybių piliečius. Į Lietuvą įvažiavimo ir susisiekimo lengvatoms gauti atvykstą užsienių lietuviai turi turėti su savimi atitinkamo Lietuvos konsulato liudijimą su fotografiją. Vyriausybė nutarė atleisti nuo įvažiavimo rinkliavos automobilius užsieniuose gyvenančių Lietuvos piliečių ir lietuvių, kitų valstybių piliečių, kurie turės Lietuvos konsulatų liudijimus atitinkamo konsulato pažymėjimą apie deponuotą konsulate garantiją 2.000 Lt. sumai. Toks pažymėjimas turi būti įteiktas įvažiuojant tai Lietuvos muitinei, per kurią svečias įvažiuoja. Jei įvažiavęs svečias norėtų išvažiuoti per kitą muitinę, tai įvažiavimo muitinei apie tai turi iš anksto pranešti, nuro dydamas išvažiavimo muitinės pavadinimą. Be to, vyriausybė nutarė užsieniuose gyvenantiems Lietuvos piliečiams ir lietuviams, kitų valstybių piliečiams, važiuojantiems Lietuvos geležinkeliais ir turintiems susisiekimo lengvatoms gauti liudijimus, šiais metais gegužės — rugsėjo mėn. laikotarpyje teiks 50% nuolaidą, o aktyvieji sporto dalyviai ir paskirų kolonijų sporto vadai, birželio, liepos ir rugpiūčio mėnesiais važiuojantieji Lietuvos geležinkeliais III klase, vežami nemokamai. Užsienių lietuviai, turintieji Lietuvos konsulatų liudijimus, važiuodami gegužės — rugsėjo mėn. laikotarpyje tarpmiestiniais autobusais, gauna 25% nuolaidą, o važiuodami garlaiviais — 50%. Tačiau aktyvieji sportininkai, važiuodami šiemet birželio — rugpiūčio mėn laikotarpyje tarpmiestiniais autobusais ir turintieji nemokamus geležinkeliais važiuoti vardinius bilietus, gauna 50% nuolaidą.

Ivairios žinios.

— LIETUVA NUMATO TARTIS SU ŠV. SOSTU. Teko patirti, kad Lietuvos vyriausybė netrukus numato pradėti pasitarimus su Šventuoju Sostu Valstybės ir bažnyčios santykiams išlyginti.

— LENKAI NORI VEŽTI LIETUVOS EMIGRANTUS. Lenkų transatlantinė susisiekimo bendrovė — Dancigo Amerikos linija nori įsteigti Kaune savo skyrių.

— Į OLIMPIADĄ SU LĖKTUVU IŠ AMERIKOS. Amerikos lietuvis lakūnas Šaltenis, į Tautinę Olimpiadą Lietuvoj žada lėktuvu atskristi iš Amerikos Jungtinių Valstybių.

— Per pirmus šių metų tris mėnesius viso iš Lietuvos emigravo 287 žmonės, kurių tarpe esą apie 180 žydų. Pernai metais per tą patį laiką emigravo 222 žmonės. Šiemet, kaip atrodo žymiai didesnė emigracija į J. A. V., Argentiną ir iš dalies taip pat į Palestiną. Manoma kad emigracija iš Lietuvos šiemet dar padidės.

— Patirta, kad netolimoje ateityje Lietuvos atstovai vyks į Briuselį derėtis su belgais naujo prekybinio susitarimo reikalu.

— Per kovo mėn. «Maistas» iš ūkininkų supirko: 32.067 kiaulių, 1364 raguočių, 1.383 veršių, 1.949 vištų, 80 kalakutų, 11 ančių, 3.014 balandžių ir 2.580 triušių.

Iš viso kovo mėn. išvežta į užsienius 3228.964 kg už apie 4,69 mil. Lt. Palyginus su pereitų metų kovo mėn., šiemet išvežta už 1,8 milijonų litų daugiau.

— Per kovo m. «Pienocentras» išvežė į užsienius 742.721 kg sviesto o praėjusiais metais per šį mėnesį sviesto buvo išvežta 653.027 kg. Tad šiemet išvežta 89.693 kg daugiau.

— Kiaušinių per kovo mėn. „Pienocentras“ išvežė į užsienius 18.794.520, o praėjusiais metais per šį mėnesį jų buvo išvežta tik 1.723.320.

— Šiemetinis miško medžiagos plukdymas Nemunu ir Nerimi jau pradėtas. Iš įvairių miškų urėdijų į Kauną jau buvo atplukdyti pirmieji ąžuolinių, pušinių ir eglinių rąstų sieliai.

DĖMESIO! «Lietuvio» Administracijoje, Rua Bandeirantes Nr. 474 galima gauti pavieniais numeriais įvairių laikraščių ir žurnalų iš Lietuvos, Amerikos ir Argentinos. Taip pat galima ir užsiprenumeruoti.

St. Jurinis.

Ave Maria...

(Novelė)

(Tąsa iš 20 nr.)

Taip ir norisi važiuoti, važiuoti ir niekad nesustoti.

Šiandie Angelika važiuoja į Birštoną; aplankys mineralinius šaltinius atsigers to gaivinančio vandens, pasimaudys ir aplankys Vytauto kalną, kur kadaise buvo pasmaugta viena meilužė ir tiek buvo pakelta triukšmo dėl jos mirties.

— Kaip manai? — staiga paklausė Angelika, — nejaugi kunigas galėjo padaryti tą nusikaltimą.

— Aš visai neabejoju, — atsakė Albinas. — Juk reikėjo kaip nors atsikratyti nepageidaujamu asmeniu.

— Bet ar nebuvo kitokio būdo? Taip žiauriai... pasmaugti.

— Jis tikriausiai manė, kad tas būdas yra geriausias ir nieks jo nesuseks, nes visi vasarotojai sėnai jau apleido kurortą.

Albinas spustelėjęs gazo pedalą ir nei nepajuto, kad automobilis lėkė 120 klm. per valandą. Angelika glaudėsi prie Albino. Jai rodėsi, kad automobilis ne važiuoja, bet skriste skrenda.

Prie pat Birštono Albinas pristabdė automobilį ir įvažiavo į plačią ją alėją. Vasarotojų buvo pilna: vieni lošė kroketus, kiti — tenisą, treti pasikabinę hamakus tingiai supėsi ir vartė kokį pasenusį užsieninį žurnalą. Toliau grojo orkestras ir keliolika porų trypė amerikonišką fokstrotą. Albinas sustabdė automobilį prie restoranų durų ir paėmęs Angeliką už parankės įėjo į jį. Pasirinko nuo šalų stalliuką ir atsisėdo.

— Ką nors valgysim? — paklausė Albinas. Aš tai nieko nenoriu, — atsakė Angelika, — gal tik ledų porciją.

— Na, aš alaus bokalą — pasakė Albinas ir pasišaukė kelnerį.

— Atneškite porciją ledų ir alaus bokalą!

— Klausau, pone leitenante, — su dirbtinu mandagumu pasilenkė kelneris ir skubiai atnešė kas buvo užprašyta, nes žinojo, kad už skubų patarnavimą iš karininkų gauna keletą litų arbatpinigių.

Orkestras pradėjo groti Vengrų Rapsodiją. Angelika užsisvajojo. Jai vaidenosi Vengrijos stepės, kur ganosi šimtai galvijų. Ji prisiminė kaž kada matytą filmą: mato ji mišką, o miške prie laužo juodbruvas čigonas virkdo smuiką. Smuikas verkia, juo kiasi, dejuoja... O smuikininkas!.. per gyvena prarastą savo meilę...

— Na, kas ant širdutės? — paklausė Albinas.

— Nieko... Einam pasimaudyti ir važiuojam namo.

— Taip greitai? Jau nusibodo?..

— Man čia labai nesmagu — pasakė Angelika.

— Na, gerai — tarė Albinas ir palikęs ant stalo penkius litus, išėjo apžiūrėti su Angelika gydomųjų šaltinių ir pasimaudyti.

Gerokai pasikepinę saulėje, prisimaudę, Albinas su Angelika panoro aplankyti ir Vytauto kalną. Čia vasarotojų taip pat knybždėte knybždėjo. Tik vienas nuošalus suoliukas buvo neužimtas. Angelika su Albinu atsisėdo pasilsėti. Vos tik paliete cementinio suoliuko paviršų, Angelikos kūnu perbėgo šiurpuliai. Jai pasidarė nejauku.

— Aš pati nežinau kas man yra — kalbėjo Angelika. — Tai šaltis krečia, tai karšta.

— Gal per daug nusideginai saulės spinduliais.

— Ne, man nugaros visai neskauda, — teisinosi Angelika, — tik taip kažkas yra... Ar tik čia ne ta vieta, kur Ustijanauskienė rado mirtį?

— Man irgi taip rodos, nes, žiūrėk, visi suoliukai užimti, o šio nieks neužėmė.

— Na, tai greičiau drožkim iš čia. Man baisu darosi...

Albinas padėjo atsikelti Angelikai ir abu nužingsniavo apžiurėti kalno, o pavakary vėl tas pats žalsvas Fordas, lenktyniaudamas su vėju čiuožė Kauno link.

* * *

Užėjo šaltoji žiema. Visas Kaunas pasipuošė baltuoju apdangalu. Darbas virte virė kaip kasdieniniame gyvenime, taip ir universitete. (B.d.)

Laimė žaidžia mirties nasruose...

Rašo: Trys Garimpeirai.

Pernai savo įspūdžius aprašinėjom kiekvienas atskirai. Mūsų bičiulis ir bendradarbis mok. Simas Bakšys tuos aprašymus suredagavo ir dalį išspaudino «Lietuvyje». A. Draugelio užrašai buvo pavadinti: «Deimantai, gyvenimas, deimantai auksas»... Tai buvo mažutis mūsų, nuotykiais turtingo, gyvenimo atspindis. Aukso ir deimantų ieškotojų gyvenimas yra toks margas, kad sunku rasti tokį margą paukštį nors ir nejžiangiamuos Amazonių miškuose. Nuolatiniai pavojai, kasdieną pražystančios ir vakarop dūžtančios viltys, pagaliau badas, badas kuris garimpeirus ištinka tik dėl to, kad laimė, kuri juos gundo šimtams tūkstančių rankų yra vylinga, nepagaunama, kad toji laimė žaidžia mirties nasruose!...

1937 m. mes du kartu vos išvengėme mirties. Į São Paulo grįžome liūdni, lyg mėnesienos šešėliai privargę, o kai kurie net žaizdoti invalidai. Dalis mūsų būrio, kuri liko darbo vietoje, netrukus išsiskirstė po vieną ir išsisklaidė po Minas Geraes, Goyaz ir Matto Grosso deimantynus. Daugumos jų laimė ir likimas šiandien mums nežinomas. Kai, pasilsėję ir atgavę sveikatą, šių metų vasario mėn. mes atvykome į senąją mūsų ekspedicijos stovykla prie Bagagem upės, ten radome iš senųjų draugų lietuvių tik vieną Petrą Jodelį, kuris taip įpūkęs ir apaugęs barzda, kad atrodė laukinesnis už papuasą. Po kurio laiko atsirado ir Alfonsas Pundžius. Šis vyrukas visuomet yra patenkintas savo likimu. Mums grįžus į São Paulo, jis nuklydo į fazendas, į miškus, pagaliau buvo apsistojęs Agua Suja. Toj Agua Suja apylinkėj, kur dar taip nesenai laukiniai indėnai lupdavo skalpus savo priešams. Dabar jie pasitraukę giliau į miškus. Kolonistai ir garimpeirai gyvena, galima sakyti, visiškoj ramybėj. Mūsų Alfonsas grįžo dar su plaukuotu pakaušiu ir pasakoja, kad tie indėnai nėra tokie baisūs, kaip apie juos kartais prirašoma. Ypatingai malonios esančios jau nos merginos. Tiesa, jų pirkti, kaip kituose, šiauriniuose estaduose negalima, bet jauniems vyrams su gražiomis mergaitėmis yra ir kitų susiartinimo kelių. Apie savo pažintis su Agua Suja gražuolėmis Alfonsas pasakoja daug meiliau negu apie deimantais turtingą kaskalį Tibagy upės dugne, kurio ieškoti jis su skafanderiu leisdavos kasdien po kelis kartus per ištisus aštuonioliką mėnesių. Tai buvo mirties ir laimės žaidimas! Visi gerai žino, kad Pietinėje Brazilijoj, Paranos estado aukštumose, birželio — rugsėjo mėn. užeina tikrai «sibiriški» šalčiai. Temperatūra nukrinta kelis laipsnius žemiau nolio, rytą baltuoja šalna, o kartais ant balučių užsideda už stiklą storesnis ledas. Tuokiu metu leistis 2—8 metrus į vandenį ir išbūti ten net po pusvalandį, kada tik galva ir krūtinė pridengti skafanderiu visai nejuokai. Bet mirtis nuo persišaldymo, kuri į kapus uuvaro tiek daug narų, mūsų Alfonso nepagavo. Tiesa, ir Alfonsas nepagavo svajotos laimės. Dabar mūsų gyvenimas visai kitoks. Minas Geraes mes sausumoje kasame kaskalį (žvyrą kuriame randami deimantai), vežame į upę plauname šiltame vandenyje. Vidurdieniais čia tiesiog karšta. Naktimis oras, staiga atvėsta bet po storoms antklodėms galima be baimės miegoti lig ryto. Jei rytą kuris truputį būna sustingęs, pašokinėja prie ranšos angos, «pamuša» rankas, lyg žvejys ant ledo tinklą traukdamas ir, kavutės pagėręs, pasiėmęs kastuvus ir kaplius, vėl eina į «katras» lieti prakaito, kuris, lyg užkeiktas, labai retai kada grįžta nuostabiai blizgančiais deimantais...

Prie Bagagem upės dabar kartu mes dirbame tik trys lietuviai. Greta, kitoj pusėj dirba Petras Jodelis. Jis dirba vienas. Petrukas tiki savo skirtingą laimę, bet ir ji vylinga. Jis gyvena senoje ranšoje pats vienas. Jo šeima, artimiausi jo draugai su kuriais jis per dienas ir ištisus vakarus kalbasi, o kartais atrodo, kad jis ir gyvena tik dėl jų, yra keli mažučiai kolibrai viename narvelyje ir pora mažučių beždžionėlių «miku» antrame. Jis maitina juos, renka jiems vaisių ir eina medžioti daugiausia tik dėl jų. Paupyje jis su savo ilgu peiliu — facão prie šono ir rusva garbanota barzda labai panašus į plėšiką Ali - Babą, bet kada kalbasi su szvo «šeima» jo išvaizda primena pavargusį profesorių gamtininką. Jis nusiskus barzdą, o mūsų Alfonsas nusipirks batus, tik tada, kai suras didelį brangų deimantą. Tada juodu nusifotgrafuos: pirma basi ir suplyšę, kaip garimpose kad gyvena, o tik paskui su naujais kostiūmais ir batuoti, kaip kultūringi kavalieriai.

(B. d.)

Fabrica de Cigarros "SUDAN"

Sąrašas Nr. 46

1938 m. gegužės mėnesio „kinzena" (nuo 1 iki 15 d.)

MĖLINIEJI KUPONAI SERIJA „E"

Nr. 12.001 iki 12.010 — 10 GERIAUSI DVIRAČIAI ŽINOMOS VOKIEČIŲ MARKĖS „MOVE".
„ 12.011 „ 12.020 — 10 gražių peilių „Fracalenza", iš 48 št.
„ 12.021 „ 12.100 — 80 geros rūšies elektros prosų Byington & C.
„ 12.101 „ 12.200 — 100 gražių vokiškų portsigarų
„ 12.201 „ 12.300 — 100 čekių po 20$000
„ 12.301 „ 12.400 — 100 dėželių muilo CHIMENE
„ 12.401 „ 12.600 — 200 gražių kišeninių peilių
„ 12.601 „ 12.700 — 100 geriausių šepečių rubams
„ 12.701 „ 12.800 — 100 1/2 tuz. puikiu lėkščių stalui
„ 12.801 „ 13.000 — 200 rinkinių iš 6 puodukų kavai
„ 13.001 „ 13.200 — 200 čekių po 10$000
„ 13.201 „ 13.300 — 100 gražių vokiškų uždegamų mašinėlių
„ 13.301 „ 13.400 — 100 gražių lėlių mergaitėms
„ 13.401 „ 13.500 — 100 gražių paveikslų al. dažais dažytų
„ 13.501 „ 13.550 — 50 čekių po 30$000
„ 13.551 „ 13.600 — 50 gražių „saladeirų"
„ 13.601 „ 13.700 — 100 indų saldumynams
„ 13.701 „ 13.800 — 100 butel. geriausio „Adekolono"
„ 13.801 „ 13.850 — 50 rinkinių lėkštėms sudėti
„ 13.851 „ 13.900 — 50 čekių po 50$000
„ 13.901 „ 13.950 — 50 gražių vokiškų žadintojų
„ 13.951 „ 13.980 — 30 GERŲ KIŠENINIŲ LAIKRODŽIŲ
„ 13.981 „ 14.000 — 20 čekių po 100$000

FULGOR

GERIAUSIOS CIGARIETĖS BRAZILIJOJ.

Cigarietės nesulyginamos rūšies. Vertingų ir gražių premijų paskirstymas rūkytojams.

São Paulo 1938 m. gegužės d. 16

FABRICA DE CIGARROS SUDAN

PRANEŠIMAS.

Pranešu Parque das Nações lietuvių žiniai, kad Maironio Liet. Pradž. Mokykloje yra gerų ir vertingų knygų. Knygos išduodamas skaityti antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 9 val. vakaro.

Mokyklos Vedėjas.

Ar Tamsta jau įsigijai naujausį Kl. Jūros romaną

„Didysis Sielvartas"?

Kaina tik 7$000. Siunčiant į provinciją registruotu siuntiniu 8$000.

Romaną galima gauti „Lietuvio" administracijoje.

GINTAUTAS.

Trumpai apie Argentina.

(Tąsa iš 20 Nr.)

Minėtose vietose taip pat gerai vystosi cukraus pramonė. Cukrus Argentinoje išdirbamas iš cukrinių nendrių. Cukrinių nendrių auginimas labai plečiamas, o kartu su tuo auga ir cukraus pramonė. Paskutiniais metais pradėta plėsti herva-matte pramonę. Herva-matte, tai savos rūšies arbata, kuri labai mėgiama Argentinos provincijoj ir net miestuose. Anksčiau Argentina šią arbatą įšsiveždavo iš Brazilijos ir Paragvajaus. Dabar jos įvežimas iš užsienio visai sumažėjo. «Herva-matte» auginimas Argentinoje vedamas naujoviškiausiu būdu. «Herva-matte» užveistos ištisos plantacijos, kurios labai rūpestingai ir gerai prižiūrimos duoda geriausią šios arbatos rūšį. Brazilijoj ir Paragvajuje «herva-matte» auga miškuose, kaip laukinis medis, niekeno neprižiūrimas.

Gerai vystosi Argentinoje ir vyno pramonė. Vynuogės auginamos Mendoza, San Juan ir kitose provincijose. Argentina išdirba daug gerų vyno rūšių ir eksportuoja jį į užsienį. Daug eksportuojama ir vynuogių, kurios prie puikių klimatinių sąlygų labai gerai užauga Argentinos vakaruose, apie Andų kalnus ir jos viduryje. Šalia cukraus ir vyno pramonės vystosi ir degtinės pramonė. Jos pagaminama labai daug iš cukraus, vynuogių ir grūdų.

Bandoma vystyti ir tekstilės pramonę, tačiau ji dar silpna. Tekstilės pramonės ateitis labai didelė, nes Argentina šiai pramonės šakai turi milžiniškus žaliavos išteklius. Argentinos tekstilės gaminiai tuo tarpu dar nepasižymi gera rūšimi ir todėl sunkiai gali kunkuruoti su užsienio gaminiais.

Didelę ateitį turi pieno apdirbimo pramonė. Ši pramonės šaka sekmingai vystosi. Argentinoje pagamina labai daug sviesto, kazeino, sūrių ir kitų pieno produktų.

Nepaprastai auga Argentinoje žibalo pramonė. Nesenai atrasti turtingi žibalo šaltiniai rodo didelę ateitį Argentinai. Taip pat 1936 metais buvo pagaminta 1.141.097 kūbinių metrų žibalo. Augant visoms pramonės šakoms ir didėjant šalies motorizacijai žibalo pareikalavimas labai auga. Jo daug dar įvežama iš užsienio, bet tas įvežimas mažės tolydžio su augančia savo žibalo produkcija.

Miškų pramonė Argentinoje silpnėja, nes miškų plotas mažėja. Miško daug įvežama iš užsienio. Miškų pramonė daugiausia išsivysčiusi Misiones provincijoj, Argentinos šiaurėje. Minėtose provincijose auga keli šimtai įvairių medžių rūšių. Argentinos žemės ūkio ministerija rūpinasi miškų atželdymu ir neleidžia jų be atodairos naikinti. Anksčiau dideli miškų plotai buvo be pasigailėjimo naikinami ir deginami, todėl jų labai daug neproduktingai sunaikinta. Iš miškų pramonės daugiausia išdirbama kebračo medis, naudojamas odų pramonei. Jo daug išvežama ir į užsienį.

Miškų pramonė Argentinoje negali gerai vystytis dėl stokos gerų kelių į miškingas sritis. Yra tokių vietų, kad miškų eksploatacija dėl kelių ir susisiskimo stokos beveik visai neįmanoma. Geriau apsimoka atvežti miško medžiagą iš užsienio negu eksploatuoti vietinius miškus.

Argentinoje dar gerai vystosi odos pramonė. Šiai pramonės šakai taip pat yra pakankamai žaliavos viduje.

Kitos pramonės šakos Argentinoje dar silpnos.

MINERALINIAI TURTAI.

Argentina yra gausiai apdovanota gamtos turtais. Jos žemėse randama aukso, sidabro, geležies, akmens anglių, valgomosios druskos, salietros, cinko, žibalo, sieros ir kitų mineralinių turtų. Ypatingai turtingi yra žibalo šaltiniai. Pirmuosius žibalo šaltinius atrado Mendozos provincijoj. Vėliau rasti labai turtingi šaltiniai Čubut provincijoje. Kai kurie Argentinos mineraliniai turtai dar tebėra mažai išnaudojami ir eksploatuojami dėl daugelio aplinkybių.

(B. d.)

Vietos lietuvių gyvenimas.

USINA LIHT — POWER, CUBATÃO.

Liht — Power kompanija kalnuose netoli Kubatono stato didžiulę elektros stotį, kuri tieks elektros energiją São Paulo miestui ir visai eilei fabrikų esančių aplinkiniuose miesteliuose. Darbas tiesiog milžiniškas. Jį užbaigs tik po daug metų. Kadangi mašinas varys iš kalnų krintančio vandens jėga, dabar daugiausia rūpinamasi sureguliuoti upokšnių vandenį. Prie vandentiekio, elektros stoties parengimųjų darbų, tuneliuose ir dirbtuvėse dirba apie 1.000 darbininkų. Apie pusę jų sudaro europiečiai. Lietuvių yra virš 20. Jie dirba veik išimtinai tuneliuose. Kasa, gręžia ir tiesia vandeniui reguliuoti vamzdžius. Darbas gana sunkus ir reikalauja sumanių darbininkų. Mūsų tautiečiai, po meisteriu anglu, skaitomi pirmoje vietoje. Laikas nuo laiko, priimant naujus darbininkus, lietuviai gauna pirminybę.

Vidutiniškas paprasto darbininko uždarbis 1$200 — 1$500 už darbo valandą. Dirbama pamainomis tik po 8 val. Jokių brangiau apmokamų viršvalandžių nėra. Iš mūsiškių geriausiai uždirba Liudvikas Kuncė, kuris, kaip specialistas, dirbą prie vamzdžių jungimo. Jis gauna po 2$200 už darbo valandą. Visiems darbininkams pakalnėje yra įruošti butai. Butus ir šviesą duoda kompanija be jokių atskaitymų iš mokamo atlyginimo. Maitintis tenka pensijonuos, kur labai blogai maitintis užtenka 75$000, bet norint pavalgyti žmoniškai reikia mokėti 120$000 kas mėnesį.

Pr. Sokas.

LIETUVIŠKA KNYGA KALNUOSE.

Mes keliolika lietuvių, kurie dirbame Kubatono kalnuose, po darbo dulkes ir prikaitą apsiplovę, labai mėgstame skaityti lietuviškas knygas ir laikraščius. «Lietuvis» mums yra brangus, kas savaitę mus aplanką, svečias. O kada radome parašyta, kad visi interiore gyvenanti «Lietuvio» skaitytojai gaus nors po mažutę dovanėlę — knygelių ar žurnalų iš Lietuvos, mes be galo apsidžiaugėm. Koks neapsakomas džiaugsmas, kada pamatai lietuvišką knygą Brazilijos kalnuose!

Tunelio turmos darbininkas.

KĄ JAUTĖ BUV. LIETUVOS KARIAI LIETUVOS — LENKIJOS KONFLIKTO METU.

Tuo metu, kada Lietuvoje buvę savanoriai ir nepriklausomybės kovų dalyviai, pajutę pavojų savo Tėvynei, vėl ruošėsi imti ginklus į rankas, dalis jų draugų, kurie gyvena Brazilijoj toli nuo mietų įsikurusiose fazendose dar visai nieko nežino jo ir, tyliai niūniuodami ir prakaitą liedami, paskubomis brauke kavą, kad paskui rinkti vatą ryžius ir kitus darbus dirbti. Bet kadą žinia pasiekė ir juos, nors ir toli nuo tėvynės būdami, visi pajuto, kad yra Lietuvos kariai ir turi budėti jos sargyboje. Dabar red. gauna daug laiškų, kurie liūdija, ką jautė Brazilijos gilumoje gyvenanti buvę Lietuvos kariai tą pavojingą valandą. Vieną trumpą ištrauką, kaip labiau charakteringą, čia paduodame:

— Kokia nelaimė! O dar, kaip tyčia, tomis dienomis nežinia kur dingo mano „Lietuvis“. Dienos man virto metais. Maniau, kad pražilsiu iš nerimo. Ką aš turiu daryti? Kaip patekti į savo pulką? Kas daryti? Juk aš taip toli ne tik nuo Lietuvos, bet ir nuo miesto nuo kitų lietuvių. Mano krūtinėje subangavo kraujas, prieš akis stojo Širvintų ir Giedraičių kautynių vaizdai. Aš išgirdau kuopos vado šauksmą: „Valio, valio!“ Iš akių riedėjo ašaros... Šalia manęs verkė žmona ir mažutis mano sūnelis...

...Skubiai sutvarkiau visus reikalus fazendoje ir jau ruošiausi važiuoti į São Paulį pasitarti su draugais ir prašyti p. Lietuvos konsulą, kad padėtų man, kaip Lietuvos kariui, atlikti savo pareigą. Tuo metu mano draugas grįžo iš miestelio ir, jau iš tolo rodydamas «Lietuvį» rėkė: „Karo nėra. Lenkai ultimatumą sušvelnino!“...

A. Balčius.

SUDIEV, POZO ALTO!

Jau dešimts metų išgyvenau šioje fazendoje. Dirbau, kaip mulas, o mano darbo vaisius sąžiningai dalinausi su fazendos savininku. Bet kiekvieną naują reisą spaudžiau prie senesnio ir, ačiū Dievui, šiandien esu tikru ūkininku. Netoli Ituverava miestelio nusipirkau ūkelį iš 12 alkerių. Dirbamos žemės yra dar tik apie 4 alkeirai. Yra gero miško, yra ir ganyklų. Už tą žemę sumokėjau 9.000$000.

Savame ūkyje apsigyvensiu tik nuo rugsėjo mėnesio, kai baigsis mano darbo kontraktas fazendoje. Dabar mano žemėje auga kukurūzai, ryžiai, vata, pupelės... Vietomis žemė yra pirmos rūšies. Į miestelį tik apie 9 km. Kelias geras. Tat bus ir gyventi linksmiau. Tik gaila, kad lietuvių toje apylinkėje tegyvena tik trys šeimos. Vienintėlis geriausias draugas ir vėl bus mūsų „Lietuvis“, tik, pone Redaktoriau, žiūrėk, kad jis mane sąžiningai vis lankytų.

Dabar turiu pasiskųsti, kad kovo mėn. aš jaučiausi labai nelaimingas. Aš, kaipo Lietuvos karys, pergyvenau didžiausią nusiminimą, kad gyvenu labai toli nuo Tėvynės, už kurios laisvę liejau kraują, o dabar jos ginti negaliu. Aš pasiryžęs mesti viską ir, pavojaus valandoje, vykti į Lietuvą.

A. Janušauskas.

Lietuviškųjų organizacijų dėmesiui.

Lietuvių S-ga Brazilijoj, norėdama paremti organizuotą mūsų tautiečių veikimą, lietuviškoms organizacijoms leidžia pasinaudoti mokyklų patalpomis, kada tai nekenkia mokyklos reikalams. Norint kurioj mokykloj daryti susirinkimą, ruošti vakarą ar koncertą, rengti paskaitas iš anksto reikia susitarti su tos mokyklos vedėju kuris turi teisę paimti ne tik atlyginimą už patalpos naudojimą, bet ir užstatą numatytiems nuostoliams padengti. (Pav. išmuša langą ar ką nors sulaužo, per susirinkimą kyla trukšmas ir policija uždeda pabaudą ir kt.). Susitarus dėl datos ir sąlygų, pirmiausia reikia gauti TOS ORGANIZACIJOS VARDU (Jei rengia vienas asmuo, tai jo var du) policijos leidimas, o tik paskui viešai skelbti, kad toje ir toje mokykloje, tas ir tas įvyks. Iš policijos gautas formalus leidimas turi būti iš anksto parodytas mokyklos vedėjui. Išimtinais atsitikimais, kada mokyklos vedėjas negali imtis atsakomybės dėl galimų pasekmių, reikia susitarti su L. S. Br. Vykdomąja Valdyba.

TIKRINS MOKINIŲ SVEIKATĄ.

L. S. Br. tariasi su dviem garsiais brazilų gydytojais, kad jie kas mėnesį aplankytų mūsų mokyklas, tikrintų mokinių sveikatą ir duotų patarimų silpnų mokinių tėvams. Reikalui esant, smulkų sveikatos patikrinimą ir visokius tyrimus darys konsultorijoj ir klinikose. Norima susitarti, kad mediciniška priežiūra būtų teikiama veltui ne vien mokiniams, bet ir jų tėvams ir visiems mokyklų rėmėjams.

Kada gydytojai lankysis mokyklose ir apie priėmimus konsultorijoj, bus paskelbta «Lietuvyje», kai tik gausime pranešimą, kad jau galutinai susitarta.

MOK. LIŪDA MAJIENĖ VYKSTA Į LIETUVĄ.

D. L. K. Vytautauto mokyklos vedėja mok. Liūda Majienė nuo birželio mėn. 1 d. gauna atostogų. Mok. L. Majienė jau daug metų dirba mūsų mokyklose. Ji dirba pilnai atsidavusi mokytojo pašaukimui. Per išleidžiamuosius egz. jos mokyklos mokiniai visada pasižymi geru dalykų mokėjimu. Jos vedama D. L. K. Vytauto mokykla šiemet turi jau apie 250 mokinių. Tai rimtas mūsų kultūros židinys, kurį net vietinės valdžios atatovai stato pavyzdžiu kitų svetimšalių mokykloms.

Savo atostogas praleisti p. Majienė vyksta į Lietuvą. Ten gyvendama lankys specialius mokytojų kursus Palangoje, kuriuos ruošia DULR. Pavaduoti p. L. Majienę į D. L. K. Vytauto mokyklą komandiruojamas gabus ir energingas mok. Juozas Jurgilas, kuris dabar dirba Vysk. M. Valančiaus mokykloje.

LIETUVIŲ SĄJUNGA BRAZILIJOJ IR JOS MOKYKLOS VEIKIA PILNAI PAGAL BRAZILIJOS ĮSTATYMUS.

Šiomis dienomis Lietuvių Sąjungos Brazilijoj būstinėj vėl apsilankė politinės policijos valdininkai, kurie susipažino su S-gos veikimu. Išeidami padėkojo S-gos sekretoriui už paaiškinimus ir pareiškė pasitenkinimą, kad L. S. Br. dirba grynai kultūrinį darbą ir nesimaišo į šalies politiką.

— Dabar, jei dar rastųs panašių skundų, kaip praeity, mes tikėsime, kad jūsų Sąjungos ir jos mokyklų tie skundai neliečia. Jūsų veikimas neprieštarauja Brazilijos įstatymams — pasakė atsisveikindami taurūs São Paulo policijos valdininkai.

„PASAULIO LIETUVIS“ NR. 8.

Jau gautas puikus iliustruoto „Pasaulio Lietuvio“ aštuntasis num. Viršelyje Bendruomenės ir Ryto chorų nuotraukos. Žurnalas labai turiningas. Plačiai aprašoma Brazilijos, Argentinos, Š. Amenikos, net Australijos ir Tolimųjų Rytų lietuvių gyvenimas. Gausiai iliustruotas.

„Pasaulio Lietuvis“ turi būti kiekvieno lietuvio emigranto namuose. Jis yra viso pasaulio lietuvių gyvenimo veidrodis. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės a. 3. Metinė prenumeratos kaina užsieniuose 2 doleriai.

Susipažinimui pavienių num. /po 1$000 / galima gauti „Lietuvio“ red., rua Bandeirantes 474.

GARBĖ SUSIPRATUSIEMS LIETUVIAMS, BET PIKTNAUDŽIAI TURI BŪTI VISŲ PASMERKTI.

Labai džiugu, kad mūsų tautiečiai pradeda vis labiau remti savo mokyklas. Pernai tik Dr. V. Kudirkos mokykla turėjo nuolatinių mokyklos rėmėjų, kurių vaikai dar mažučiai, dar negali mokyklos lankyti. Tie lietuviai kas mėnesį mokėjo po 2$000 į mokyklos kasą sakydami: «Aš noriu, kad mūsų mokykla būtų graži ir švari, kad mano vaikas nors ir mažutis, kai motina ant rankų jį atsineša į mokyklos iškilmes, galėtų ja pasidžiaugti»... Šiemet tokių tėvų atsiranda ir kitų mokyklų rajonuose.

Praeitą savaitę Vysk. M. Valančiaus mokykla gavo net iš interioro laišką, kuriame buvo įdėta pašto ženklų už 5$000 ir toks raštelis: «Siunčiu penkis milius Vysk. M. Valančiaus mokyklai. Siunčiu kaipo auką ir kaipo protestą prieš tuos lietuvybės judošius, kurie įskundinėją policijai mūsų gerbiamus mokytojus. Aš uždirbu tik septynis milius per dieną. Ir toliau mokyklas remsiu, kiek galėsiu. Visi piktnaudžiai, kurie tampa net judošiais, turi būti visų pasmerkti. Jų vardų aš neminėsiu, kad nepapiktinčiau padorių tautiečių»... Pasirašęs J. G.

Garbė susipratusiems lietuviams! Garbė mūsų mokyklų rėmėjams!

Repor.

APIPLĖŠĖ LIETUVĮ KRAUTUVININKĄ.

Gegužės mėn. 17 d. apie 9 val. vakaro į lietuvio Vlado Blažio krautuvę V. Zelinoje atėjo du nepažįstami vyrai, kurie pradžioje papranė išmainyti 100$000. Krautuvininkui atsisakius, plėšikai išsitraukė revolverius. Vienas tuojau iškraustęs stalčių, o paskiau abu plėšikai nusivarę krautuvininką į jo gyvenamą kambarį, pagrobė kitus, ten buvusius pinigus. Viso plėšikai paėmę apie 4 tūkstančius milereisų. Pasiėmę pinigus, išeidami, paleido keletą šūvių į krautuvininką, jį sužeizdami į petį. Krautuvininkas Vladas Blažys apylinkėje yra žinomas, kaipo rimtas, sąžiningas ir sumanus prekybininkas. Aplinkiniai ir pažįstami pasipiktinę barbariškų plėšikų darbu, reiškia jam savo užuojautą ir tikisi, kad policija suras kaltininkus ir tinkamai juos nubaus.

Kaimynas.

Kam nusibodo miestiškos dulkės ir nuolatinis triukšmas, vyksta į PARQUE DAS NAÇÕES MAIRONIO LIET. MOKYKLĄ, kur galės laisvai praleisti laiką Mokyklos ruošiamame vakare š. m. gegužės mėn. 21 d.

Bus vaidinama labai linksma komedija „JUODASIS ANGELAS“ ir dar daug daug kitokių mandrybių. O be to, gros puikus džiazas.

Pakvietimų galima gauti: Lietuvio redakcijoje, Pas Tėvų Komiteto narius, ir pas Mokyklos Vedėją.

Vykdami į Parque das Nações pasirūpinkite pakvietimų iš anksto, nes vietoje jų gauti nebus galima.

Vakaro pradžia 8 val. vak. ir pabaiga 5 val. ryto.

Tėvų Komitetas.

Žurnalus ir laikraščius iš Lietuvos ir kitur, kaip «Karį», «Mūsų Kraštą», «Darbą», «Jaunąją Kartą» ir kitus galite gauti pas lietuviškų laikraščių pardavėjus visuose rajonuose. Reikalaukite.

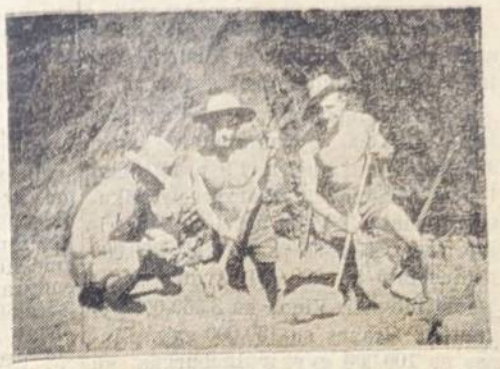
Kûno Kultûros Rûmai Kaune.

Lietuvio bičių ûkis Argentinoje.

Poeto Maironio biustas Karo Muziejaus sodelyje Kaune.

Trys Garimpeirai: — Mes ieškome laimės' bet retkarčiais sužiba tik mažučiai laimės trupinėliai...

Lietuvio ûkininko šeima Barão de Antonina kol. prie savos pastogės.

„Už Raseinių ant Dubysos teka saulė, teka"...

Kûno mankšta šventadienio rytą. Iš S. Paulo lithuaniečių gyvenimo.

Naujakurio namelis Barão de Antoniną kolonijoj.

Slaptos Lenkiją skaldančios jėgos.

Žinomas sociologas, Graco universiteto profesorius, Liudvikas Gumplovičius aptarė valstybę, kaipo prievartos organizaciją. Vienok, jei tokia prievarta pagrįsta pavergimu ir neatitinka valstybės gyventojų interesų, tai jos organizacija slepia savyje valstybės suirimo užuomazgą.

Šiandieninė Lenkija yra kaip tik tokia valstybė, kurioje etnografinis branduolys beveik pusiau atskiestas svetimu ir priešingu Lenkijos valstybingumui elementu. Pačių lenkų 1921 metų daviniais lenkiškoji krašto dauguma siekia 69%. Labiau objektyvios statistikos tepriskaito Lenkijoje lenkų tik 50%. Šis pastarasis skaičius daugiau atitinka tikrovę, kadangi lenkai visada rodė tendenciją laikyti lenkais katalikus-baltgudžius ir lietuvius, apgyvenusius Lenkijos rytų Kresus.

Bet ir sutikus su statistiniais pačių lenkų duomenimis, kompaktiškai lenkų tėra gyvenama Kongresuvka, Poznanės ir Aukštosios Silezijos sritys. Visose kitose Lenkijos dalyse lenkai sudaro žymią gyventojų mažumą, kas aiškiai matyti iš žemiau dedamos tabelės:

Kongresuvka	lenkų	72,5%
Poznanė	„	64,5%
A. Silezija	„	63,0%
Galicija	„	33,7%
Vilniaus kraštas	„	15,0%
Voluinė	„	7,0%
Gardino kraštas	„	5,0%
Minsko kraštas	„	4,0%
Podolė	„	2,0%

Dabar aiškiai matome, kad jei lenkų ekspansija vakaruose į kadai Vokietijos valdytas sritis dar gali būti etnografiniai pateisinama, tai lenkų valstybės ribų plėtimas į pietų—vakarus, o tuo labiau į pietus ir rytus visiškai nepagrįstas.

Mažumų ir kresų konfliktas valstybėje komplikavosi dar socialinėmis priežastimis. Negalima užmiršti, kad Galicijoje lenkiškasis elementas vyrauja miestuose, o rytų Galicijoje lenkai valdo didelius dvarus. Gardino srity lenkams priklauso 75% žemės ploto, Minsko — 53%. Taigi, Lenkijos kresuose susidariusi šitokia padėtis: lenkai sudaro miestiečių daugumą ir dvarininkų luomą, o vietos tautinę daugumą sudaro ûkininkai bei darbininkai.

Šis tautinis gyventojų sąstatas ir yra tos slaptosios jėgos, kurios skaldo Lenkiją ir kasmet vis labiau baugina jos vadus.

Sek.

Naujos oro minos.

Švedų spaudos pranešimu, Stokholmo inžinierius Kirztremas išrado naujoviškas orines minas, kurios sprogdinamos aukšto dažnumo elektros bangų pagelba. Šios minos, pripildytos dujų ar nuodijančių medžiagų, turi būti laikomos ore pririšamųjų aerostatų pagelba. Minos gali būti sprogdinamos ar iš stebėjimo punkto ar užkliūdžius jas priešo lėktuvui. Orinių minų užtvaros, kurias projektuoja minų konstruktorius, turi pirmon eilėn būti panaudotos Švedijos krantų apsaugai.

Švedų tautinės apsaugos ministerija susipažįsta su Kriztremo projektu.

Amerikoje vėl prasideda krizė.

Amerikoje paskutiniu laiku krinta įvairių įmonių akcijos ir didėja nedarbas. Plataus vartojimo dalykų gamyba smunka. Vyriausybė gavo 25 milijonus dolerių kreditų bedarbiams padėti, tačiau to neužtenka ir gyventojų nepasitenkinimas auga. Prezidentas yra parengęs ištisą planą, ką reikia daryti, kad krizė būtų sustabdyta; tačiau tam reikia daug lėšų, kurių nėra iš kur paimti. Numatoma duoti pramonei ir savivaldybėms didelių ilgalaikių paskolų. Tačiau tai įvykdyti negalima be infliacijos. Taigi kalbama apie galimą tolimesnį dolerio kurso kritimą.

Kieno dabar bus eilė?

Prancûzų laikraštis „P. Soir" apie vokiečių okupuotą Austriją pateikia tokius duomenis:

Vokiečių okupuotoje Austrijoje buvo 6,760,000 gyventojų, iš kurių 97,5 procentai austrų, 1,9 proc. čekų 1 proc. slavėnų ir chorvatų ir likusieji žydai. Tikybų atžvilgiu Austrijoje buvo: 6,10,000 katalikų, 300,000 protestantų ir 200,000 žydų. Svarbiausi miestai: Viena su 3,350,000 gyventojų, Grazas su 150,000 gvy., Linzas su 100,000 gyv. ir Insburgas su 55,000 gyv. Visos Austrijos teritorijos buvo 83,868 kv. kilometrai. Austrija buvo federalinė valstybė, kurią sudarė autonominis Vienos miestas ir aštuonios provincijos: Žemoji Austrija, Burgenlandas, Karintija, Štyrija, Tirolis, Aukštoji Austrija, Voarlbergas ir Salzburgas.

Toliau tas pats laikraštis rašo, kad į tolimesnės vokiečių okupacijos programą įeina visas Lenkijos koridorius su Silezija ir Poznanium, Čekoslovakijos teritorija nuo Troppau ligi Lindenburgo su sostine Praha, Jugoslavijos teritorija su Agramu, Karlštatu ir Leibachu, visas dabar priklausantis Italijai Pietų Tirolis — su Trentu, Bolzenu ir Aukštuoju Adigu, — kurį, esą, Mussolinis sutinkąs atiduoti geruoju, visa vokiškoji Šveicarijos dalis, Elzasas ir Lotaringija, visas Luksemburgas, visas Belgijos pasienis, Danijos Šlesvigas ir... Klaipėda. Laikraštis pastebi, kad, aneksavę visas šias teritorijas, vokiečiai įsigytų dar dešimt su puse milijono gyventojų „Kieno dabar bus eilė?" — klausia laikraštis.

80 milijonų žmonių gamina ginklus.

Plačiausiai išsišakojusi dabartiniu metu yra karo pramonė. Pusiau oficialiomis žiniomis dabartinius pasaulio ginklų fabrikus aptarnauja 80,000.000 žmonių. Iš jų apie 65.000. 000 darbininkų, apie 3.500.000 įvairių biznierių ir apie 2.750.000 inžinierių, chemikų ir kitų.

Pirmą vietą užimą Japoniją su 1.700.000 darbininkų, antrą vieta tenka Vokietijai, trečia — Anglijai, ketvirta — Italijai, penkta — Jungt. Amerikos Valstybėms. Dar nežinia kaip toli pažengusi SSSR. Ginklų fabrikai dirba dieną ir naktį, darbininkai žymiai geriau atlyginami negu kitur. Ginklų fabrikai turi nepaprastai daug paslapčių, kurioms išlaikyti reikia nepaprasto atsargumo. Tam tikslui skiriami darbininkai būna ištisus mėnesius atskirti nuo pasaulio, kad pas laptys neišeitų aikštėn, bet vis dėlto retai pavyksta tai padaryti.

Lydeka, varlė ir 74 gyvatės.

Kartą vienas Prancûzijos valdininkas meškeriojo ežere, kurio pakrantė buvo apaugusi mišku. Žuvys kibo nepaprastai. Per pusvalandį primeškeriojo tiek, kad jau rengėsi eit namo. Jis užmetė dar kartą ir šį, paskutinį, kartą ištraukė nepaprastą laimikį: ant meškerės kybojo didelė lydeka, jos nasruose raitėsi gyvatė, o ši savo nasruose turėjo didelę varlę. Į meškeriotojo džiûgavimą susibėgo, netoliese medžius kirtę, ûkininkai ir kirviais perskrodė gyvatę. Bet čia visi neapsakomai nustebo: iš perskrostos gyvatės pasipylė į visas puses gyvačiukai. Jų buvo net 73! Taigi, tas meškeriotojas visai nemeluodamas dabar visiems giriasi, kad vienu meškerės metimu ištraukęs žuvį, varlę ir 74 gyvates.

Atsisakė nuo dvylikos žmonų, kad vesti trylikta...

Praeitą žiemą Javos salos sultonas Pokoe, kuris atvyko į Europą susipažinti su baltųjų žmonių gyvenimu, užkliuvęs Šveicarijon, kartą stebėjo pašliûžių lenktynes. Viena pašliûžininkė pavirto visai prie pat sultono kojų. Tai buvo gražuolė rusė emigrantė Vlasova. Sultonas padėjo jai atsikelti, bet žavingosi rusė, iš pirmo žvilgsnio taip pavergė javiečio širdį, kad jis nebenorėjo nuo jos skirtis. Netrukus sultonas pasipiršo, Vlasovos motina jų vedyboms griežtai priešinos. Bet sultonas neastojo. Jis sekiojo emigrantes po visą Europą, kol įrodė savo begalinę meilę. Senė pagaliau sutiko išleisti už jo savo dukterį. Bet sultono „vargai" dar nepasibaigė.

Pasirodo, kad sultonas jau turėjo 12 žmonų. Olandijos karalienė, kurios pavaldiniu yra ir Javos sultonas Pokoe, imti šią europietę už 13-tą žmoną jam neleido. Tada sultonas pasižadėjo atleisti visas 12 savo žmonų... Dabar Olandijos karalienė sutiko, bet tik su sąlyga — jeigu šioms savo valdovo kombinacijoms nesipriešins patys javiečiai.

Užsimušė trys alpinistai.

Velykų pirmą dieną Bergamasko Alpėse nukrito į kalnų prarają keturi alpinistai, kurie norėjo įkopti į 3.052 metrų kalną. Trys užsimušė, o vienas sunkiai susižeidė.

Trys nauji šventiejie.

Papa Pijus XI per Velykas paskelbė tris naujus šventuosius: italą Giovanį Leonardį, ispaną Salvator Hortą ir lenką Andrių Bobolą. Šventųjų paskelbimo iškilmės įvyko Romoje šv. Petro bazilikoj.

Lietuvos emigrantai Vilniaus kalėjime.

Balandžio 9 dieną iš Vilniaus Lûkiškių kalėjimo paleisti keturi Lietuvos politiniai emigrantai, uždėję po 100 zlotų kaucijos. Taip pat už kauciją bus paleistas ir jų vadas Juozas Paplauskas.

Visi Lietuvos politiniai emigrantai pernai buvo suimti ir susodinti Lûkiškių kalėjiman. Kaltinami dirbę Lietuvos naudai. Visą laiką buvo tardomi, bet kaltinamasis aktas ligšiol vis dar nebaigtas rašyti. Spėjama, kad jis, tur būt, iš viso nebus parašytas, nes jų suėmimas buvo susijęs su Lietuvos Lenkijos santykių aštrėjimu.

Ankstyvas perkûnas jau sudegîno apie 30 trobesių.

Šiemet, esant ankstyvam pavasariui, jau kovo mėn. pradžioje per mûsų kraštą perėjo audros ir perkûnijos. Iki balandžio mėn. pradžios perkûnas mûsų krašte sudegino apie 30 įvairaus didumo trobesių. Bene daugiausia trobesių nuo perkûno įtrenkimo sudegė Panevėžio apskr. Taip pat perkûnas sudegino vieną tvartą Vilijampolėje.

Karvės garbinimas Indijoj.

Pagal indų tikybos mokslą, žmogaus siela, mirus kûnui, eina į nirvaną (amžiną ramybę), arba turi grįžti vėl į kito žmogaus kûną, arba, pagaliau, atgimsta kokiame nors gyvulyje. Dėl to gyvuliai Indijoje yra nepaprastai gerbiami, nes ką gali žinoti, o gal tame gyvulyje yra atgimusi kokio nors žmogaus siela. Indusai dažniausia mėsos visiškai nevalgo ir gyvulių maistui neaugina ir nežudo. Mums europiečiams, kai kurie pasakojimai iš indusų gyvenimo atrodo tiesiog kaip anekdotai. Sakysim, įvairius kenksmingus vabzdžius indusas nuo savęs numes, bet jų nežudys, nes juk ir tame vabzdyje gali būti atgimusi siela, tai kaip gali jį žudyti.

Bet ypatingai Indijoje yra gerbiamos karvės. Tai lyg šventasai indusų gyvulys. Karvės ramiausiai vaikščioja po miesto gatves ir ne tik niekas jų neužkabina, bet visi duoda joms kelią. Karvės gali ramiausiai eiti net į šventyklas. Riesta būtų tam žmogui, kuris bandytų nuskriausti karvę, šventąjį gyvulį.

Jei karvė ateina išsimaudyti ton pačion vieton, kur maudosi žmonės, tai indusams didesnio džiaugsmo ir nebereikia, nes jie šventai tiki, kad maudydamasis vienoj vietoj su karve apturėsi didžiausios laimės.

Moterų eksportas Japonijoje.

Japonai tebėra gabûs rytų barbarai, savo karingumu ir grobuoniškumu labai pavojingi žmonijos tikrajai kultûrai ir ateičiai.

Japonija pasisavino iš Europos toli gražu ne geriausius dalykus. Jie išmoko iš europiečių gaminti įvairius ginklus, išmoko kariauti; be to, japonai pasisavino iš europiečių ir amerikiečių pramonės „mašinizmą". Tačiau savo pramonėje japonai įvedė tikrą darbo vergiją. Japonų pramonėje už menkiausį atlyginimą dar ir dabar dirbama per dieną 12 — 15 valandų. Prie fabrikų yra įtaisyti darbininkams ir darbininkėms bendrabučiai, kuriuose laikomi mašinų vergai, vargingose šeimose pramonininkų superkami. Laisvės, žmoniškumo, artimo meilės ir kitų panašių idealų japonai iš europiečių nepasisavino...

Japonų „geriesiems" papročiams įvertinti ryškų pavyzdį duoda jų elgesys su moterimis. Japonijoje iki šiol moteris yra tikra savo tėvų ar vyrų vergė. Koks baisus japonės likimas, jeigu ji gali būti tėvų parduodama pramonės įmonėms arba į paleistuvystės namus. O Japonijoje tai kasdieninis reiškinys. Ne geriau japonai vyrai elgiasi su savo žmonomis. Japonė privalo savo vyrą beveik dievinti, jam būti klusni, niekad neprieštarauti. Žodžiu, japonė savo vyrui nėra gyvenimo draugė, bet jo užgaidų tenkintoja ir vergė. Japonė turi su malonia šypseną palydėti savo vyrą, išeinanti pas kitas moteris „pasisvečiuoti".

Kaip rašo ponia Česterton, Japonija eksportuoja į Mandžiûką nepaprastą prekę, kurią nė vienas nugalėtojas neteikia savo nugalėtiesiems. Mandžiûko landynėse dabar esą keliasdešimt tûkstančių japonių Ir už jų išvežimą japonų muitininkai ima... muitą. Taigi japonai aprûpina savo globojamuosius mandžiûkiečius ir moterimis. Japonų valstybė, kaip matome, nesidrovi naudotis bet kuriais pajamų šaltiniais. Valstybė ne tiktai paima muitą už išvežamas į užsienius prostitutes, bet ir savam krašte „tyliai" dalyvauja paleistuvybės „versle", nes viešieji namai turi trečdalį savo pajamų mokėti valstybės iždui.

Ar galima gėrėtis kultûra šalies, kur su moterimis šitaip elgiamasi?

SKELBKITĖS TIK „LIETUVY"

PAVIENIAIS NUMERIAIS „LIETUVIS" PARDAVINĖJAMAS

SÃO PAULO:

Luz stoties kioske.

Prie centralinio pašto laiptų ir kampo.

Largo da Sė prie laikrodžio ir bondžių st.

Bom Retiro — Juozo Baužio krautuvėje, Josė Paulino vaistinėje, Genevičiaus krautuvėje, Silva Pinto laikraščių kioske, prie Luz stotyje, Luz tilto kioske, Sorocabana st. kioske ir redakc. rua Bandeirantes 474.

Moóca — rua da Moóca ir av. Paes de Barros laikraščių kioske.

Villa Zelina — Vygeljo krautuvėje ir pas išnešiotojus.

Villa Anastazio — Kirilausko krautuvėje ir pas Skadą. Lapos kioske.

SANTOS MIESTE — Stoties kioske.

RIO DE JANERO — pas Ramanauskus, rua Bella 130, „Vilnies" s-goje.

Red. ir Adm.

Lietuviškos muzikos ir dainos koncertai

Gautos iš Kauno naujausios lietuviškos plokštelės

(Demonstruojamos su garsiakalbe mašina)

SEKMADIENIAIS, ŠVENTADIENIAIS IR VISOMIS DIENOMIS NUO 2 VALANDŲ DIENOS! VAKARAIS STYGŲ ORKESTRAS (TRIO)

Lietuvių Užeigoje

BAR RIO BRANCO

Rua Visc. Rio Branco, 461 Tel. 4-2435 São Paulo.

Didžiausia naujiena! Kiekvienam isidėmėtina!

„Lietuvio" Administracijoje nuo šios dienos galima gauti įvairiausių

LIETUVIŠKŲ KNYGŲ IR LIETUVIŠKŲ PLOKŠTELIŲ.

Knygų ir plokštelių pasirinkimas didžiausias ir kainos labai prieinamos. Užeikite isitikinti. Atskirai skelbsime knygų ir plokštelių katalogą su kainomis. Taip pat galima gauti

LIETUVOS VYCIU IR SIAIP IVAIRIU PAVEIKSLU BEI LIETUVOS VAIZDU ATVIRUKU.

Knygos, vyčiai, paveikslai ir atvirukai užsakant siunčiami ir i provinciją registruotu siuntiniu. Už kiekvienos knygos ir paveikslo persiuntimą imama 800 reisų. Siunčiant didesni kieki persiuntimo išlaidos mažesnės.

Pinigus ir užsakymus siųsti šiuo adresu:
„LIETUVIS" CAIXA POSTAL 1764 SÃO PAULO.
Asmeniškai kreiptis: Rua Bandeirantes, 474 S. Paulo.

Pastaba: Siunčiant pinigus reikia pažymėti laiške kokiam reikalui jie siunčiami ir nurodyti AIŠKU IR TIKSLU SAVO ADRESA. Plokštelės i provinciją nesiunčiamos.

PASINAUDOKITE PROGA SIANDIEN PAT!

Dr. Adolpho Taubkin

ADVOKATAS

(Diplomuotas S. Paulo fakulteto)

Civilinės ir prekybinės bylos, kontraktai, (ipotekos, žemėss pirkimas ir pardavimas ir t. t.) skolų išrekalavimai ir visi kiti juridiniai reikalai.

Raštinė: Rua Direita Nr. 2, 2-as aukštas, salė 5. Telef. 2-4214.
Atidaryta: nuo 9 iki 11 ir nuo 3 iki 5 val. vak.

Kalba lietuviškai.

Seniausia Lietuviška Siûvykla Mùsų Kolonijoj

„KAUNAS"

Kaune diplomuoto siuvėjo JUOZO ŠLIKTOS

Didelis gerų ir moderniškų medžiagų pasirinkimas.

Medžiagas perku didelėmis partijomis pigiau, todėl ir kostiumai mûsų siûvykloje pigiau, kaip kitur.

Taip pat turime gatavų kostiumų ir kelnių šlapintos medžiagos siûtų mûsų siûvykloje.

Kelnės ant užsakymo vilnonės medžiagos tik 38$000.

Rua Duque de Caxias Nr. 40 (Prie Sorocabano stoties) S. Paulo.

Už apmokamus skelbimus Redakcija neatsako.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS

DR. WLADIMIR DE THIMÉ

Rua Direita Nr. 36 Telef. 2-6255

Pašalina vieas kliūtis juridinėje srity. Kas turite reikalą brazilų įstaigose, kreipkitės į advoką De Thimé. Daro dokumentų vertimus į interiora, prisiunčiant norimus išversti dokumentus ir 25$000 pinigais.

Dr. B. K. Chipiakoff

(Maskvos universiteto 1914 m. laidos.)

Rua Ypiranga 15. ap. 4. (kertė rua Santa Ephigenia) Tel. 4-0316

Ligonius priima: nuo 4 iki 9 val. vak., šeštadieniais nuo 3 iki 8 v. v.
Sekmadieniais nuo 10 iki 1 val. Venerinių, vidujinių ir psichinių ligų
Laboratorija: tyrimas šlapumo, kraujo, mikrobų ir t. t...

Daktaras

A. JAZARA-SNEGE

(Maskvos gydytojas nuo 1914 m.) Vidaus ligos, chirurgija, venerijos ir moterų ligos.

Priėmimas nuo 9 — 12 v. ryt. ir 3 — 7 v. v.

Ladeira Porto Geral 12 sobr.

(kampas Boa Vista ir 25 d Março)

2 andar, salas 4 e 5 Gyv. butas ten pat 5 aukšte.

Tel. buto 2-5068.

ŽEMĖ NAMAMS IŠSIMOKĖJIMUI

nuo 50$ ligi 90$ mėnesiui, sulig vietos ir dydžio

PARDUODAMA

Salia lietuvių imonės «Vilnius» Ltda.

1) Žemė yra pirmos rûšies, apsodinta vaismedžiais; randasi tirštai apgyventoje, aukštoje vietoje, Penhos rajone, todėl klimatas yra labai sveikas.

2) Susisiekimas: iš São Paulo miesto centro ligi Penha „ponto final" kainuoja tik 200 reis iš Penhos, asfaltuota gatve „Estrada São Miguel" ligi 109 Nr. ir paskui i kairę pora šimtų metrų lygia gražia gatve, rua C-el José Meirelles — pėkščiam reike eiti, išviso tik 10 min., arba važiuojant autobusu „Esperança", kelioné užima keletą minučių ir kainuoja, tik 300 reisų.

3) Lietuvių mokyklai — rezervuota, vienas sklypas žemės, su namu, kuri, šiek tiek reformavus, kiekvienu momentu galima pradėti lietuvių pamokas, nes vietoje yra cenzuota mokytoja, kuri pasižada, sąvaitėje pora dienų, ligi oficialiai bus isteigta lietuvių mokykla, mokyti dovanai.

4) Brazilų mokykla, bažnyčia, farmacija, krautuvė yra čia pat vietoje; pravesta elektros šviesa ir nežiurint i tai, kad vieta yra aukšta — negiliai žemėje randasi, sveikas šaltinio, mineralinis (radeioctiva) vanduo. Pirkimo ir informacijos reikalais galima kreiptis kiekvieną dieną ir vakarą:
RUA C-EL JOSE MEIRELLES 27 (Penha) São Paulo.

* * *

Vokiečių fotografijų įstaiga

„BERNARDO"

Įsteigta 1890 metais

Atlieka įvairius darbus fotografijų srity. Specialybė padidinime, o taip pat su dažais.

Darbas greitas, sąžiningas ir pigus. Vyksta į namus fotografijų reikalais. Daro iš fotografijų naujas.

ARTHUR SCHMIDT

Rua São Caetano, 447 (sen n.111)

Tel. 4-5576 São Paulo.

DANTISTAS

JOSE LEVKOVITS

Rua Silva Pinto, 264 sobr. São Paulo

Tel. 5-4954

Diplomuotas Europoje ir S. Pauly, su daugelio metų praktikos. — Blombuoja dantis už 10$000 su parcelena, arba si dabru. — Darbas garantuotas. Traudia dantis be skausmo už 5$000. Atkaryta dieną ir nakti. —

Laivakortės į Lietuva ir iš Lietuvos pigiausiomis kainomis

Laivų išėjimas į Europą

Astrida	28.	5	38.
Jos. Charlotte	28.	6	38.

Kainos pigios.

Parduodame laivakortes pigiausiomis negu kur kitur kainomis. Duodame patarimų visais išeivybės klausymais. Negalintiems atvykti į São Paulo į užklausimus atsakome raštu. Rašyt galima lietuviškai arba kuria nors kita kalba.

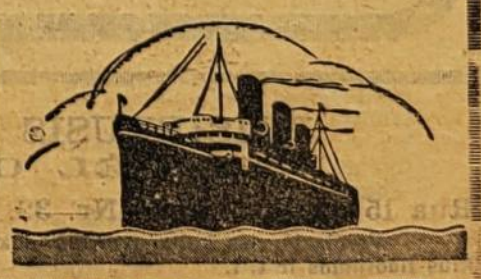
Darome pinigines perlaidas į Lietuvą litais per Lietuvos Banką.

Perkame ir parduodame dolerius ir kitą svetimą valiutą geriausiomis kainomis. Šamados. Patarnavimas greitas ir sąžiningas.

CASA BANCARIA J. FRIZZO E C-IA Įkurta 1900 m.

Rua Mauá 207, kampas rua Conceição, prie pat Luz stoties.

Įstaigos darbo teisingumas garantuotas 100:000$000, kurie padėti valstybės banke. Kalbame lietuviškai.
Įstaiga atdara kasdien nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro, sekmadieniais tik ligi 12 val.

Ivairios žinios

Ar Negusas parduos savo tautą?

Jau porą kartų Musolini kreipėsi į buv. Abisinijos negusą Hailę Selasį patardamas jam pripažinti Italijos karaliaus viršenybę. Žadėjo grąžinti jam sostą... gubernatoriaus teisėmis. Italai tikėjosi papirkti tuo būdu negusą ir jo padedami priversti pasiduoti jiems laisvus ir karingus Abisinijos provincijų rasus (kunigaikščius), kurie dabar visokiais būdais ten žudo italus, bet Haile Selasi nesutiko. Dabar, iškilus Tautų Sąjungoj klausimui, apie Abisinijos pripažinimą Italijai, ir Anglijos diplomatai užsigeidė negusą su Musolliniu „sutaikinti". Bet, nežiūrint tiesiog ubagiškos buv. Abisinijos valdovo padėties, vis dėl to dar neaišku, ar Haile Selasi parduos savo tautą...

SSSR padidins savo kariuomenę iki 2.500.000 vyrų.

Sovietų Rusija 1934 m. turėjo savo armijoj tik 940.000 vyrų, o dabar turi jau 1.300.000. Vokiečių armija šiuo metu susideda iš 52 pėstininkų divizijų, 5 „panzer divizijonų", modernizuotos kavalerijos ir kalnų kariuomenės — viso virš vieno milijono gerai apmokytų ir puikiausiai ginkluotų vyrų. Tai jėga, kuri Vokietijos kaimynus verčia nuolat rūpintis savo saugumu. SSSR kariuomenės vadovybė, kuriai savo šalį ypatingai reikia saugoti dviejuose tūkstančių kilometrų perskirtuose frontuose, tuo labai susirūpino ir nutarė SSSR armiją padidinti iki dviejų su puse mil. vyrų. Tolimųjų Rytų arba Sibiro armija, kuri pastaraisiais metais labiausiai buvo stiprinama, turi būti pasiruošus atremti bet kokius japonų pasikėsinimus, o Europoje SSSR neliečiamybei didžiausią pavojų sudaro naciškos Vokietijos planai kolonizuoti Ukrainą...

Abisinijos ir Ispanijos respublikos laidotuvės.

Partizaninis karas Abisnijoj tebesitęsia. Ištisos provincijos valdosi savistoviai ir siekia išlaisvinti visą Abisiniją iš po italų jungo. Tuo tarpu Italija, pasinaudodama jai patogia tarptautine padėtimi, Vokietijos remiama, jau baigia susitarti su Anglija, Prancūzija ir kitomis Pasaulio galybėmis dėl pripažinimo Italijos imperijos...

Prancūzija visą laiką stipriausiai rėmė Ispanijos respublikonus, bet dabar, Anglijai verčiant, pradėjo susiartinti su Italija, kuri yra stipriausias Ispanijos nacių ramstis. Jei šios anglų kombinacijos pavyks, netrukus Tautų Sąjunga palaidos ne tik Abisiniją, bet ir Ispanijos Respubliką.

Išrado naują vaistą.

Maskvos bakterologijos ir epidemiologijos institute direktorius daktaras V. Barikinas viešai paskelbė, kad, po ilgų metų bandymo išrado gripo ligai pagydyti vaistą. Dr. V. Barikino išradimui patikrinti padarytieji bandymai davė labai gerų rezultatų. Jo vaistais gripo liga pagydoma per 24 valandas.

GRAŽIAI PAVYKO MOTERŲ D-JOS VAKARAS.

Praeitą šeštadienį, gegužės mėn. 14 d. São Caetane, Lazio sslėje Liet. Moterų D-ja surengė viešą vakarą. Suvaidinta buvo 1 veiksmo komedija „Gaila ūsų" ir 1 v. scenos vaizdelis „Stebūklingoji daktarka". Abu vaidinimai buvo juokingi, gerai suvaidinti ir publikai patiko. Po vaidinimo buvo šokiai, griežiant Villa Bellos lietuvių orkestrui.

Į vakarą atsilankė naujasis konsulas su ponia, kons. sekr. p. Remenčius su ponia, keletas mokytojų ir k.

Vakaro tvarka buvo pavyzdinga. Nors publikos buvo nedaug, tačiau gauta gryno pelno 132$100.

Kor.

Vokiečiai kelia riaušes Čekoslovakijoj.

Praeitą savaitę Čekoslovakijos vokiečiai keliuose miestuose išprovokavo riaušes. Kai tik vokiečių būriai imdavo šaukti „Heil", juos apsupdavo liaudis grasindama. Hohenwarte ir Saaze įvyko net kruvini susirėmimai, per kuriuos daug vokiečių sudetų ir čekų kovėsi lyg karo lauke. Tik sustiprinti policijos būriai pajėgė sustabdyti muštynes. Daug vokiečių areštuota.

Uždarys svetimšalių mokyklas.

Švietimo Ministerija praneša spaudai, kad visos svetimšalių mokyklos, kurios neprisitaikė prie naujų nacionalizacijos įstatymų bus uždarytos nuo gegužės mėn. 23 d. Buvę pasklidę gandai, kad Federalinė Brazilijos Vyriausybė atmainys ar suspenduos šiuos įstatymus, esą tik gandai. Įstatymas ypatingai griežtai bus vykdomas Rio Grande do Sul ir S. Catharina ostaduose, kur valstybinės kalbos teisės privatinėse mokyklose esančios visai paneigtos.

— Londone gegužės 16 įvyko požeminio traukinio katastrofa, per kurią užmušta 6 ir sužeista 40 žmon.

PAJEŠKOJIMAS.

ELENA PAKALNIŠKYTĖ ieško savo matušės Elenos Pakalniškienės ir brolių: Prano, Jono ir Petro Pakalniškių, kurie 1935 m. gyveno São Paulo, Alto da Mooca.

Kas žino skelbiamųjų adresus malonėkite pranešti Lietuvos Konsulatui São Paulo, Rua Aureliano Coutinho, 88.

Lietuviška
SpaustuVė
BALTICA
Labai pigiai ir gražiai atlieka visus spaustuvės darbus.
Lietuviams nuolaida.
Užeikite įsitikrinti.
A. BUMBLIS
R. João Theodoro, 194
Tel. 4-2640

SPORTAS

MOKOS SPORTININKAI:

Po įvykusios didžiulės „Lithuania" s-gos Mokos skyriaus sporto šventės, lithuaniečiai kelias savaites ilsėjosi ir niekur nesirodė. Tik praeitą savaitę jie vėl išėjo į sporto aikštę dalyvauti futbolo rungtynėse su brazilų sporto klubu „Villa São Paulo F. C." Šios rungtynės buvo draugiškos, ir lietuviai jas laimėjo rezultatu: I kom. — 2 : 0 ir II kom. — 1 : 1.

— Gegužės mėn. 4 d. to pat skyriaus ping-pongo komandos turėjo gana rimtas rungtynes su „Cruz Vermelho E. C." Čia lithuaniečiai pasirodė taip pat stiprūs ir laimėjo: I kom. — 200 : 146, II kom. — 150 : 126 III kom. 100 : 49. porin. — 60 : 53.

LIETUVOS MOTERŲ LENGVAATLEČIŲ REKORDAI.

Bėgimai: 60 m. per 8,1 sek. (Radziulytė), 100 m. — 13,3 (Radziulytė), 200 m. — 27,9 (Radziulytė), 800 m. — 2:39,5 (Širvydaitė), 4x100 m. — 56,6 (L. Š. S.), 80 m. barj. — 14,4 (Pakarklytė).

Mėtymai: rutulys — 11,20 mtr. (Komarienė), diskas — 32,61 m. (Komarienė), ietis — 36,41 m. (Vaškelytė).

Šuoliai: į tolį iš vietos — 2,32 m. (Vaškelytė), į tolį įsibėgėjus — 5,12 m. (Šepaitienė).

Lietuvos sportininkės taip pat, kaip ir vyrai sportininkai, žengia kasmet į naujus laimėjimus. Jų kai kuriems rekordams mažai trūksta iki pasaulinio mąsto rezultatų.

St. Či.

Kiekvieno lietuvio bute privalo būti Lietuvos Vytis.

Labai gražius Lietuvos Vyčio paveikslus galima gauti „Lietuvio" administracijoj. Kaina didelio 11$000 ir mažesnio 8$000. Siunčiant į provinciją 1$000 brangiau.

PIJAUS RUTKAUSKO
VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVYKLA
„ROYAL"
Atlieka darbą greitai, sąžiningai, gražiai, punktualiai ir pigiau negu kitur. Siuvama pagal naujausių madų modelius. LIETUVIAMS NUOLAIDA.
Didelis įvairiausių medžiagų (vietinių ir užsieninių) pasirinkimas.
SIUVAME IR IŠSIMOKĖJIMUI LABAI LENGVOMIS SĄLYGOMIS. UŽEIKITE ĮSITIKINTI!
Rua Duque de Caxias Nr. 627 S. Paulo.

Sklypai Vílla Lucia.
Villa Prudentes rajonas neapsakomai progresuoja. Gera padėtis — Didelė ateitis. Liko nedaug sklypų.
Parduodame prieinamomis išsimokėjimo geriausiomis sąlygomis, mėnesinėmis ratomis per 7 metus be užstato, su mažu įnašu. Pasinaudokite proga. Duodame medžiagą greitai statybai.
Bondės Villa Prudente ir autobusai Villa Zelina.
Raštinė vietoje.

PRISIEKUSIS VERTĖJAS.
MIGUEL OCOUGNE
Rua 15 de Novembro Nr. 32. Tel. 2-6393
Verčia iš visų kalbų įvairius dokumentus kaip ya: outraktus, viso kius liūdijimus ir t. t.
Paruošia įvairius dokumentus įvairiuose atsitikimuose: Chamadoms ir pilietybės įgijimui.

Skaitykime lietuviškus laikraščius

«Lietuvio» Administracijoje galima užsisakyti šiuos lietuviškus laikraščius:

1. Didelį, gausiai iliustruotą savaitinį žurnalą «Karį». Prenum. kaina metams 40$000, pusmečiui 20$000.
2. Savaitinį jaunimo žurnalą «Jaunąją Kartą». Kaina metams 40$000 pusmečiui 20$000.
3. Savaitraščius iš Lietuvos „Mūsų Kraštą" ir „Darbą". Kaina metams 25$000, pusm. 13$000.
4. Savaitraščius iš Šiaurės Amerikos ir Argentinos: „Dirvą", „Išvien", „Amerikos Lietuvis", „Momentas", „Švyturys", „P. Amerikos Žinios" Pren. kaina metams 15$000, pusmečiui 8$000.

Pinigus siunčiant reikia pranešti aiškų ir tikrą adresą ir nurodyti kokį laikraštį užsakoma. Pinigus siųsti šiuo adresu:

„Lietuvis" Caixa postal 1764 São Paulo.